

Historia Polon

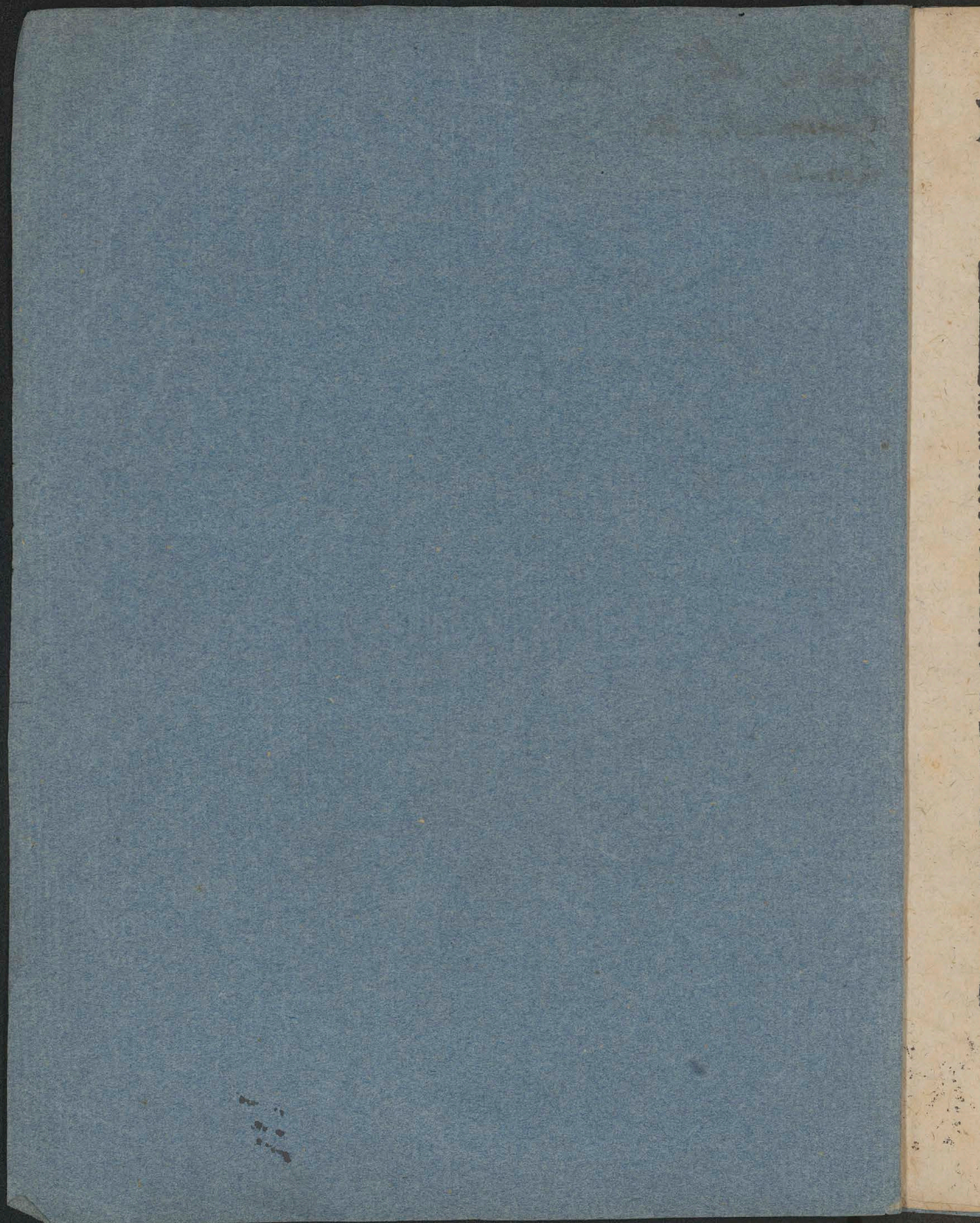
Sigismunda III.

Opisanie

Krótkie a prawdziwe opisanie wojny Smo-
lenska podniejzszego samku Siemowitowskiego.

(1691)

Wiel 792

Krotkie á prawdziwe opisanie wzie-
cia Smolenská, przednieyszego zamku
Pánstwa Siewierskiego.

An Bog wszechmogacy 13. Junii w rece Kro-
lá J. M. Smolensk podal takim sposobem. Seymo-
wi czas J. B. M. naznaczywszy/niechcial od tego zamu-
ku odstapic / azby ieszcze nad hardemi y upornemi oble-
zencami szezescia sprobowal. W Niedziele tedy 12. Junii, skoro sie
zmierztko/podchodzili naszy ku murom z drabinkami y z pedardami y
z worami/w ktorych bylo 50. cetnarow prochu. Podchodzil Jego
M. Pan Kamieniectki z tej strony od stanowiska Kozackiego ze
Wschodu stoncá: a od Pulnoey od Dniepru J. M. Pan Doroho-
stayski Marszałek W. X. L. z Panem Bartłomiejem Nowodwors-
kim / Rotmistrzem K. J. M. z pedarda y z prochami: od sańcow
gdzie Bateria stoi/przeciwo wielkiej ruinie muru obalonego/ Jeg
M. Pan Starosta Selinski: a od starych sańcow Jego M. Pana
Starosty Puckiego Porucznik / Jego M. Pan Marcin Waier
z Niemiecka piechota. Biedy iuz(tak o to tu na maley barzo noc)
pultory godziny do dnia bylo: naprzod Jeg M. Pan Kamieniectki/
sprawca na ten czas Woyska J. B. M. (bo na ten czas Hetmanow
nie bylo) sam Krol J. M. hetmanil/y wodzem byl drugim na mury:
gdzie acz sie nieprzyziaciel postrzezl/y we dzwony na gwałt wderzyl/
skoro tednak kilkanascie naszych wpadlo / nieprzyziaciel tyl podal.
Naszy gdy drudzy po drabinkach na posilek przybyli / skupiwszy sie/
otrzyk wielki wczymli/y na obie sie stronie muru wdali. W tym zas
raz drudzy z drugich stron nieprzyziaciela rozzerwali: Niemcy przed
drabiny przystawiwszy sli po nich / a drudzy z sańcow/ nieprzyziaciela
sby im nie szkodził/ obkoczyli waly. Sacym Pan Kawaler Nowodwors-

2

UNIV

wodwors

JAGELLONICAR

3075

Krotkie opisanie

wodworſki/ kiedy tak nieprzyiaciela zabawiono/ podſadzziwoſy pedard
 de/ co mu zamieſtkalo/ pod mur/ w rynnſtok ktorym plugaſtwo
 z zamku wyhodzilo do Dniepru/ ſwo reka/ z odwaga zdrowia ſwego/
 zapalil/ a ſtuka muru na dzieſiec ſajeni w zdruz/ a w ſers na cztery
 ſajeni: (bo mur Smoleński nieledaiaki/ iakię cudzoziemcy co tu ſtu
 za/ w tak wielkiej circumſtancyey nie widzieli/) na dwu chlopow od
 ziemie/ wſtedy z kwadratowe kámienia/ z baſtami z branami ſwymi
 ſeroki ieſt od Dniepru na cztery ſajeni / a gdzie od polá to na trzy wy
 rzucil. Tam J^o M. Pan M^{ar}ſzałek z P. Kawálerem pod dym wſed
 ſy/ w traby/ w bebnu wderzywoſy / dopieroz nieprzyiacielowi / iuz
 ſtrwozonemu / ſerce odieli: bo ſie zdumieli / iakimby ſposobem mur
 ſie obalil / gdyz ani podtkopow w tey tam ſtronie czyniono / y do
 podſadzenia pedárdy/ dla zaſafowanych mocno brán ſposobu żadne
 go nie bylo. Ludzie przy J^o M. Pánu M^{ar}ſzałku od ſwiezego
 przelomiroſy ſie ku Armacie / ktora przećiwko ſtáremu przelamá
 nemu murowi byla nárychtowana / ktorych nieprzyiaciele obaczywo
 ſy/ pierzchać poczeli od tey armaty.

A w tym J^o M. Pan Stároſtá Felinſki y z czeſcia ludzi Krola
 J. M. przez gleboki przetop przebywoſy/ a na przykry y bárzo wyſo
 ki wal wſtapiwoſy/ z wielka praca y wdreczeniem: iuz na ten czas ze
 wſyſtkich ſtron ſtrzelano/ ſieczono/ bito. W ten czas ſie bliſka wieſ
 za przelonowa zapalila/ czy to od prochow náſzych / czy nieprzyiaciel
 ſam proch/ ktory w tey báſcie byl/ zapalil: ſnádnie rozumieć ze ten
 ogień wielka ſkoda uczynil/ bo miedzy ſiedmia baſt nátrycie w mur
 rze nad Dnieprem we trzech báſtách contignationes wypalil/ y Cárſka
 brane rozburzyl: ledwo ſie tá báſta ktora ſie wspomniála záielá/ zá
 rzucil ktos w ieden dom powyſ Cárskiej brány tam ku náſtemu obo
 zowi ogień/ ktory aby vgaſono/ roſkázował J^o K. M. Pan M^{ar}ſ
 ſzałek proſil y dawal dobra nagrode / ktoryby ſie tego byli chcieli
 podiac/ ale non deliberatur imperium, ſkoro teſ ogień wzial wietſza moc
 trudno iuz bylo ratowác / bo wiatr wielki byl ku ſtáremu zamkowi/
 gdzie Cerkiew Archiepiscopá byla / gdzie nawiecey ſkárbow y bo
 gactwo/

wzięcia Smoleńska.

gactwo/tak w plemiędzách/we złości/y w rozmaitych towarách bylo:
 po części tam tego y towárow inych Soldaci/ktorzy na wierzchu by-
 li zách wycili / ale wietrze bogactwa zakryte chowała ziemia / ktore
 podobno prochy wyrzucili. Blisko tey Cerkwie bylo wielkość wiel-
 ka w kłku sklepach prochow / przez 15. tysięcy iako naszych solanek/
 do ktorych kiedy ogień doszedł / cud słyszeć a widzieć bylo / nie terra
 motus, nie fulmina, nie tonitrua, ale coś w iedno społonego ze wszyst-
 kich tych rzeczy. Archiepiscopa Hermana Sergeia/ ci ktorzy dziu-
 ra prochem wypalona wpadli / zaraz w Cerkwi świetno y bogato
 ubiane / iako sie do Obiedni ubiera poimali / y detractis preciosis vestibus
 & ornamentis, w glowe tej troche śabla obrażili. Osoba chedoga/liberal-
 is vultu, brody długiey y serokiey / białokurowaty: tam też blisko
 Cerkwie Woiewoda Smoleński Korsakow / minoris autoritatis niż
 Seyn/ktory zgola musiał Seynowi subesse był poimany / człowiek
 długiey brody/máło nie pul śiwy: to gdy sie dzialo/gromady białych
 głow/ktore przed ogniem do naszych wciekały/pytano o Seynie: po-
 wiedziały/ze nie zabít/ani zgorzał/ ale sie na iedney bąście z kłkanas-
 ta zawarł / z ktorey sie wnet potym miłosierdzia prośac pokazał.
 Szedł tedy na te tam bąste Pan Kamieniecki / y onego z kłkanasta
 przednieyszych wziął: potym też była poimana żona Seynowa. y 3
 dziećmi. W tym szturmie nie zginelo naszych wiecey pientnastu /
 Krom tych co przy wielkiey Cerkwi na lupie byli/ ktorych mniemáio
 być do dwudziestu ábo do trzydziestu/rannych iest kłkanasćie/ mie-
 dzy ktoremi Pan Gorecki Kotmistrz Rozácki/ człowiek Rycerski/
 z postrzalu naziąutrz umarł/Moskwy pobitey kłka set/pogorzalych
 widac śilá / a tych wiecey co dla choroby przed ogniem vchodzieć nie
 mogli: ludzic Moskiewscy gromadami rzucali sie w ogień / Czerno-
 cow/Popow/śilá pogorzalo / ktorzy sie bali okrucienstwa naszych/
 ácz sie dobiotliwie ze wszystkimi obchodzili / procz tych ktorych
 primus furor & ira furoris excepit, y ktorzy sie bronieć chcieli: strzelby wiele
 kiej y maley do 200. dzial w tym zamku/spadanych wielkich 50. ha-
 kownic gwałt/kul do dzial niezliczona rzecz zelaznych/żywności mo-
 gli miec

gli mieć wiecey niż ná roż / domy cäle pełne w wszystkicho zboża były /
tury / pawy / wieprze / krowá ieno jedná we wszystkich zamku była / y to
Archiepiscopowá. Miał iesze Seyn do obrony ludu dobrá zo / krom
motochu 2700. y mieli iesze dostaték Miodow / Gorzałek / Winá /
Málmázyey / Pivá / tylo im Soli nie dostawáło. Názáitrz wie
źnie Jego K. M. oddawano / powinšowawšy w przod Krolowi J.
M. zá dostánie tego zamku / y tey Prowincye / y opánowánia dosko
nálego tego Pánstwa / potym zalecal żołnierstwo J. M. Pan Báš
mieniecki in generali, nie niťomu nie przypisuiac / ieno zárowno wšy
tkim / iákož tak Pánowie iáko chudši páchołcy zárowno z wielk
ochota šli po drábinách ná mury / przez wały / przez rowy y przekopy.
Jego M. Pan Márszałek záš zalecal Dworskich / y tych tcorzy pie
niedzy nie bráli zárowno z pieneznemi / spoločnie w dostawániu tey
fortece pracowáli : á miánowicie pięknie zalecal meštro Pána Ba
walera Nowodworstkiego / prošac o łáskę ná ten Rycerški stan /
aby Krol J. M. swa powaga wložyl sie apud Ordines Regni
aby šlusne nagrody mieli.

ly/
to
om
aa/
ies
J.
fo
aa
fy
ka
py.
ies
tey
ka

